

Bane NOR SF

Saksbehandler, innvalgstelefon

Erica Neby, 62 55 11 65

Att.Bjerkan Gina

Furuberget naturreservat - dispensasjon til sikring av sti langs jernbanen

Statsforvalteren i Innlandet gir Bane NOR SF dispensasjon fra fredningsforskriften for Furuberget naturreservat punkt IV.1, 3 og 5 for å sette opp et nytt rekkverk langs «Bergstien». Se vår vurdering og tilknyttede vilkår nedenfor.

Søknaden

Vi viser til vår tidligere korrespondanse angående et nytt rekkverk langs den såkalte Bergstien som delvis går gjennom Furuberget naturreservat i Hamar kommune, se kart med blå strek i figur 1. Det er et ønske fra blant annet oss og Hamar kommune at dagens gjerde langs stien byttes ut til et fungerende gjerde for å unngå farlige situasjoner langs den populære stien. Bane NOR SF og Hamar kommune har vært på befaring i området og Bane NOR søker nå om tillatelse fra fredningsforskriften for Furuberget naturreservat for å sette opp et nytt rekkverk.

Rekkverket skal gå langs Bergstien og er av galvanisert stål med en høyde på ca. 120 cm. Rekkverket i reservatet vil stå på Bane NOR sin eiendom 246/6 i Hamar kommune. Det er planlagt at rekkverket vil bli satt opp i løpet av 9. august-5. september 2022. Det gamle gjerdet vil fjernes der hvor det er i konflikt med det nye.

Lovgrunnlag

Furuberget naturreservat ble opprettet ved kongelig resolusjon av 9. juli 1993. Formålet med fredningen er å bevare et særpreget kalkfuruskogområde med bl.a. en av de største sammenhengende lågurtfuruskogene av typisk sørøstskandinavisk utforming. Området viser bl.a. typisk utforming av lågurtfuruskog slik denne først ble beskrevet og en urterik kalkfuruskog av Oslofelttypen. Området er også interessant i floristisk sammenheng og for dynamikkstudier.

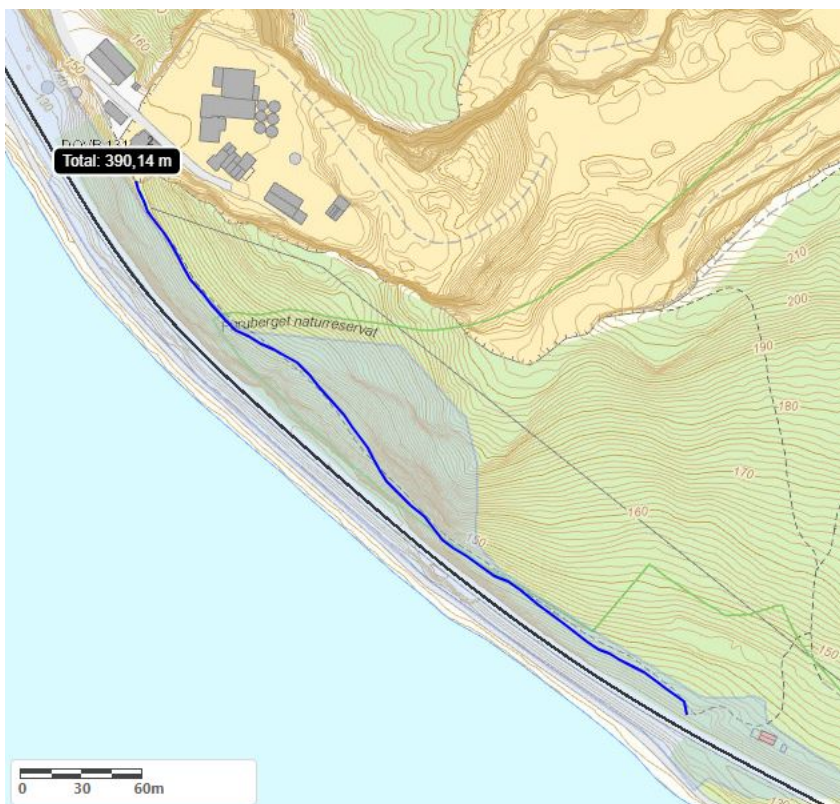
Ifølge fredningsforskriftens punkt IV.1 er vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Forskriftens punkt IV.3 sier at det ikke må iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, hensetting av campingvogner, brakker o.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, drenering og annen form for tørrlegging, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske

bekjempningsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig. Forskriftens punkt IV.5 sier at det er forbudt med motorisert ferdsel til lands og til vanns.

Fredningsforskriften punkt V.5 gjør unntak for vedlikehold av bygninger og anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet, men å bytte ut hele rekkverket med en helt ny type rekkverk vurderer vi å ligge utenfor denne bestemmelsen. Denne saken må derfor vurderes etter naturmangfoldloven § 48, som sier at det kan gis dispensasjon fra et vernevedtak dersom et tiltak ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal også legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet og vurderingen skal fremgå av beslutningen, jf. naturmangfoldloven § 7.

Figur 1. Kart som viser «Bergstien» med blå farge.

Statsforvalterens vurdering

Naturmangfoldloven § 8 sier at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Med bakgrunn i rapporten fra basis-kartleggingen utført i reservatet i 2017 samt artsregistreringer i Artskart, mener vi at vi har god kunnskap om området og konsekvensene av det omsøkte tiltaket. Det legges derfor ikke særlig vekt ved naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet).

Furuberget naturreservat består til største delen av kalkrik barskog. Det finnes flere rødlistede naturtyper i reservatet, noen av dem er kalkfuruskog (VU), rik gransumpskog (EN), lågurtfuruskog (VU) og åpen grunnendt kalkmark (EN). Det er først og fremst de to sistnevnte naturtypene som vil bli berørt av det omsøkte tiltaket. I bergskrenten der Bergstien går er det lågurtfuruskog og åpen

grunnlendt kalkmark med flere kalkkrevende plante- og lavarter. Her har det gått en sti i lang tid, lenge før vernet, og det er en fordel for floraen at marken holdes åpen og ikke vokser igjen med trær og busker som skygger for de kalkkrevende lav- og planteartene. Vi tror ikke at en bedre sikring av denne stien vil medføre noen økt belastning på økosystemet, siden stien er mye brukt i dag uten større problemer, jf. naturmangfoldloven § 10.

Naturmangfoldloven § 11 om at tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder vurderes ikke som relevant i denne saken.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker, lokalisering og tidspunkt av tiltaket så mener vi at det er et godt tidspunkt å gjennomføre inngrep i verneområdet på sensommeren/høsten når samtlige dyrearter er ferdige med sin hekke-/ynglingsperiode. For å lette montering av det nye rekkverket kan det bli aktuelt å fjerne noen busker/trær og benytte seg av motorferdsel i verneområdet. Dette vurderer vi å være akseptabelt så lenge man prøver å unngå å berøre vegetasjonen og minimere bruken av motorisert ferdsel mest mulig. Det gamle gjerdet må fjernes i reservatet der det er mulig, for å ikke forsøple området. Eventuelt annet søppel i etterkant av tiltaket må også fjernes fra reservatet.

Etter vår vurdering vil dette tiltaket ikke være i strid med verneformålet og vil heller ikke kunne påvirke verneverdiene nevneverdig. Vi anser også at dette tiltaket er et sikkerhetstiltak som må gjennomføres dersom stien skal kunne benyttes i fremtiden. Vilklårene for å kunne gi en dispensasjon med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første ledd, første alternativ og andre alternativ, er dermed oppfylt.

Vi vurderer presedensvirkningen av en tillatelse til å sette opp et rekkverk på en plass hvor det har stått et rekkverk fra før å være stor men uproblematisk, siden vi ikke tror at dette vil kunne føre til noen miljøforringelse.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, første ledd, andre alternativ, gir Statsforvalteren Bane NOR SF dispensasjon fra fredningsforskriften for Furuberget naturreservat punkt IV. 1, 3 og 5 for å sette opp et nytt rekkverk langs Bergstien i Furuberget naturreservat i løpet av august og september 2022. Følgende vilkår er knyttet til dispensasjonen:

- Dispensasjonen gjelder for Bane NOR SF med eventuell underentreprenør.
- Rekkverket skal settes opp langs Bergstien som vist i figur 1 her ovenfor i løpet av august-september 2022.
- Vegetasjon kan felles i gjerdetraséen dersom nødvendig, men dette skal unngås mest mulig.
- Det kan brukes motorisert ferdsel i verneområdet, men bruken skal minimeres mest mulig.
- Gammelt gjerde skal fjernes sammen med eventuelt annet søppel i etterkant av tiltaket.
- Denne dispensasjonen skal kunne vises frem for oppsynet i reservatet ved en eventuell kontroll.

Denne dispensasjonen er gitt i henhold til fredningsforskriften for Furuberget naturreservat. Dere må selv avklare behovet for tillatelse etter annet lovverk før tiltaket kan utføres lovlig.

Klageadgang

Statsforvalteren viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottakelsen av dette brevet. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Erica Neby
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Hamar kommune

Postboks 4063

2306

HAMAR